

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa P. C.
przeciwko "Towarzystwu Ubezpieczeń (...) Spółce Akcyjnej" w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 lipca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 sierpnia 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie
obciąża powoda obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w B. zasądził od pozwanego Towarzystwa Ubezpieczeń (...) SA w W. na rzecz powoda P. C. zadośćuczynienie w kwocie 440.000 zł (powód domagał się z tego tytułu kwoty 1 950 000 zł) i rentę z tytułu zwiększonych potrzeb po 1.070,66 zł miesięcznie za okres od 1 lipca 2012 r. do 31 marca 2013 r. i po 1.088,63 zł miesięcznie za okres od 1 kwietnia 2013 r., płatną do 10-go dnia każdego kolejnego miesiąca; w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Na skutek apelacji powoda i pozwanego, wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony wyrok jedynie w zakresie kosztów sądowych i kosztów procesu; oddalił apelację pozwanego w pozostałym zakresie; oddalił apelację powoda i orzekł o kosztach postępowania.

Powód P. S. w dniu swoich 27. urodzin, tj. 18 czerwca 2011 r. uległ wypadkowi komunikacyjnemu, będąc pasażerem samochodu kierowanego przez A. S. Sąd karny, uznając A. S. za winnego spowodowania wypadku zasądził od niego na rzecz powoda nawiązkę w kwocie 20.000 zł. Pozwany Towarzystwo Ubezpieczeń (...) SA w W., jako ubezpieczyciel sprawcy szkody, przed procesem wypłacił powodowi 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia, a z tytułu kosztów opieki – po 450 zł miesięcznie za czas, kiedy powód nie przebywał w szpitalu. Powód dochodził dalszego zadośćuczynienia w kwocie 1.950.000 zł oraz dalszych świadczeń w postaci renty z tytułu zwiększonych potrzeb i renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy uznał, że adekwatnym zadośćuczynieniem będzie 700.000 zł. Zaakcentował szeroki rozmiar doznanej krzywdy, sięgający 100% uszczerbek na zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także okoliczność, że wskutek wypadku powód z osoby młodej i aktywnej stał się osobą niezdolną do pracy zarobkowej i niezdolną do samodzielnej egzystencji, wymagającą pomocy innych osób, nie mającą perspektyw na poprawę tego stanu. Stosując art. 362 k.c. Sąd Okręgowy przyjął, że powód przyczynił się do powstania szkody, ponieważ przed wypadkiem spożywał ze sprawcą alkohol, a wsiadając do samochodu wiedział, że kierowca znajduje się pod wpływem alkoholu. Sąd Okręgowy oszacował przyczynienie się powoda na 30% i w tym stosunku obniżył należne zadośćuczynienie, od którego odliczył też kwotę już wypłaconą powodowi przez pozwanego, natomiast nie umniejszył zadośćuczynienia o kwotę nawiazki przyznanej powodowi od sprawcy wypadku w postępowaniu karnym. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne i prawne dokonane przez Sąd Okręgowy. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy nie naruszył art. 362 k.c., art. 444 § 1 i 2 k.c., ani art. 445 § 1 k.c.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniósł powód, zaskarżając go w części oddalającej powództwo w zakresie zadośćuczynienia w kwocie 910.000 zł oraz kosztów procesu. W skardze opartej na pierwszej podstawie kasacyjnej powód zarzucił naruszenie art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. W odpowiedzi pozwany wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi wystąpieniem przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Wskazał, że w sprawach podobnych do niniejszej sądy zasądzają różne kwoty odszkodowania i zadośćuczynienia, mimo podobnych uszczerbków poniesionych przez poszkodowanych.

Odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości interpretacyjne, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów; rozbieżności te należy przytoczyć. Należy podkreślić, że muszą to być rozbieżności wykładni przepisu prawa, a nie rozbieżności w jego stosowaniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008, I CSK 111/08; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11; z dnia 4 kwietnia 2012 r., III SK 39/11; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, niepublikowane).

Sąd Najwyższy wielokrotnie definiował katalog okoliczności, które należy każdorazowo, przy uwzględnieniu okoliczności konkretnego przypadku, brać pod

uwagę zasądzając odpowiednią kwotę odszkodowania i zadośćuczynienia. W przypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia należy wziąć pod uwagę między innymi rodzaj i stopień intensywności cierpień fizycznych lub psychicznych, czas ich trwania, nieodwracalność skutków urazu, wpływ skutków wypadku na dotychczasowy styl życia pokrzywdzonego, rodzaj dotychczas wykonywanej przez niego pracy zarobkowej, szanse na przyszłość, a także poczucie nieprzydatności społecznej czy wywołaną następstwem deliktu bezradność życiową pokrzywdzonego. Zwraca się przy tym uwagę na konieczność zachowania niezbędnej równowagi między kompensacyjną funkcją zadośćuczynienia, a koniecznością uwzględnienia materialnego poziomu życia i dochodów społeczeństwa.

Należy podkreślić, że określenie sumy zadośćuczynienia należnego powodowi, jako ściśle zależne od okoliczności faktycznych każdego indywidualnie rozpatrywanego przypadku, jest objęte sferą swobodnej oceny sądu rozpoznającego sprawę, co nie oznacza jej dowolności. Do skorygowania sumy zadośćuczynienia może, z uwagi na merytoryczny charakter postępowania apelacyjnego, dojść na skutek wniesienia apelacji. Sąd drugiej instancji ponownie bowiem rozpoznaje sprawę o zadośćuczynienie co do jej istoty, dokonując własnych ustaleń faktycznych oraz aktów wykładni i stosowania norm prawa materialnego właściwych z uwagi na podstawę faktyczną rozstrzygnięcia (z wielu zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2016 r., IV CSK 15/16, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., II CSK 787/14, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2010 r., II CSK 94/10, OSNC 2011, nr 4, poz. 44; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 536/07, nie publ.). W okolicznościach niniejszej sprawy, Sąd Apelacyjny w granicach swobodnej oceny dowodów, podzielił ustalenia faktyczne i prawne dokonane przez Sąd Okręgowy.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ przesłanka przedsądu wskazana przez skarżącego nie występuje, a okoliczności sprawy nie wskazują, aby wystąpiły inne podstawy uzasadniające merytoryczne rozpatrzenie skargi, w szczególności jej

oczywista zasadność polegająca na rażącym zaniżeniu zadośćuczynienia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 i art. 102 k.p.c. i jest uzasadniona stanem zdrowia i sytuacją życiową skarżącego.

aj

r.g.